

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hétfőn, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetési ár fél évre 5 koronára
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőszék és kiadóhivatal
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési összegek valamint a kizáratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 koronára.
Kizáratok nem lesznek visszatérva.

TARTALOM. A ládakérdés. — A burnót. — Hirdetések. — Vegyesek.

A ládakérdés.

Végre valahára mégis csak megmozdulnak a nagyárusok a ládakérdés miatt és egy motivált beadványban óhajaikat és bajaikat elpanaszolják s ha kell, minden törvényes erővel oda fognak hatni, hogy azon szerelmes rendeletet, melynek keletkezésékor az érdekeltek véleményét ki sem kérték, megsemmisítették.

Ezen legutóbbi körülményben van a magva a dolognak. Peldátlan eset, hogy száz meg száz embernek elárusítani engedélyt adnak, szerződést kötnek s a végén ezen több száz magyar állampolgárt azon alternatíva elé állítják, hogy vagy elfogadják a legszigorúbb feltételeket, vagy pedig visszaadhatják engedélyüket. Ezt fájdalom csak három nagyárus tette meg, miből illetékes helyen azt következtették, hogy minden a legjobb rendben van. Ez azonban korántsem volt így! Épen ellenkezőleg. Ezen ládakérdés azóta úgy a fővárosban, mint a vidéken elviselhetetlen teher. Jelenleg azonban még szomorúbbak a viszonyok, képzeljük csak el azon munkaerőt, mely így haszontalan és céltalan, miután a ládákat egynegyed árban, sőt még olcsóbban is eladják. Ezen önkéntelen ládakereskedés, mire több száz állampolgárt kényszerítenek, direkt könnyvittel követel s a vége — nagy veszteség.

Ha már most kérdené valamely nagyárus, hogy voltaképp, milyen jogszímen kénytelen ő ládákkal kereskedni, holott ő magyar kir. dohánygyártmányok eladására kért engedélyt, ezen kérdésre épp úgy nem tudna megfelelni, ahogy annak idején az sem tudott arra feleletet, aki a dolgot proponálta.

A kereskedelmi életben gyakran halljuk, hogy a ládákat és emballetet, ha azt frankó küldik vissza, a vételáron visszavesszük. Vagy mint a petrolium iparnál, a bruttó súly 20 százalékát levonják és a hordót ingyen adják. Más tengerentúli áruknál vagy ingyen adják a csomagolást, vagy pedig igen csekély százalékot számitanak érte. És ez oly áruknál van így, melyeknek nagybani elárusításánál huszszor több a haszon, mint a dohánygyártmányoknál. Ha a

gyárust kereskedőnek tekintik, aki an mint keszpenzért vett, a nyereséghez arányítva, számítják a csomagolást is. Ha pedig comissionárus, akkor a csomagolásért eo ipso semmit sem kell fizetnie. Mi még annyira megyünk, hogy kijelentjük, miszerint, az állam kötelessége lenne az el nem adott áruért a penzt visszaszolgáltatni. Ez gyakran meg is történik s nem ritka eset, hogy a nagyárus valamely gyenge forgalmu szivar- vagy dohányfajt "retour jegyzek" kiseretében a dohányraktárba visszaszolgáltat. Ezen körülményből magából is látható, hogy a nagyárus semmit sem vesz biztos számlára, legkevesbé kényszeríthető azonban, hogy a ládákat átvegye, miután a comissionárustól az árut, vagy a ládákat vissza kell venni. Mint a cikkek elején megemlítettük, néhány nagyárus beadványt intéz a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz e tárgyban. A rendkívül rossz üzletmenet okozta t. i., hogy az üres ládák ma már semmit sem érnek. A fővárosban, ahol tehát legnagyobb a forgalom, ládákat kisebb-nagyobb pártikban adnak el 10—15 krajczárjával 50 krajczárjásat. Ily áron is csak ritkán találunk vevőre. Már tovább nem megy! A nagyárusok íme ismét tesznek egy elhatározó lépést, mely azonban épp úgy nem fog eredményre vezetni, mint ahogy nem volt eredmény akkor, mikor a rendelet életbelépésekor felszólaltak ellene. Egyes pártok vagy személyek folyamodása is nem jöhet tekintetbe, miután logice törvényt az összeségnek s nem az egyeseknek hoznak. Ha a nagyárusok ez ügyet komolyan tartják, akkor tudni fogják, hogy mit kell tenniök. Mi a magunk részéről e tárggyal már elég gyakran és elég behatóan foglalkoztunk. A nagyárusok csak akkor érhetnek el valamit, ha egyesülten törekszenek e cél elérésére. Mig ez meg nem történik, addig remeljük, hogy illetékes helyen az általunk többször felsorolt okokat méltányolni fogják. A ládakérdés mindaddig szerepelni fog a napirenden, mig a miniszteriumba be nem látják, hogy sokkal nagyobb fontosságu, mint a minőnek ma hiszik. Véleményünk szerint a kérdés

jogi alapja is inog s azért azt is át kellene vizsgálni. Miért ezt azzal motíváljuk, amit már többször hangoztattunk, hogy: "a nagyárus nem köteles a ládát saját számlájára átvenni, de megteszi azért, mivel azon alternatíva elé állítják, hogy aut-aut!"

Hát ez jogalap? Egy kevés méltányosságot kerünk, semmi egyebet!

A burnót.

Nem tudjuk, hogy a dohányigazgatás szándeka-e a burnótfogyasztás korlátozása, vagy talán a beszüntetése; az esetben persze legjobb lenne a régi állapot betartása, a most divó szokások érintetlenül való hagyása. Ha fennáll ez a szándék, akkor az idők folyamán a burnót fogyasztás magától fog megszűnni. Ha azonban, amint feltételezzük a burnót még mindig olyan árucikk, a melynek a jövedelmező volta amellelt szól, hogy azt tovább gyártsuk, akkor figyelmeztetnünk kell arra a körülményre, hogy a burnót elárusításának nehezen leküzdhető akadályok állják útját, úgy, hogy az elárusítók alig egy százaléka tartja a cikket Magyarországon raktáron.

Nem mondunk ujságot azzal, ha mindenek előtt kijelentjük, hogy a burnót megmérése oly eljárás, mely a korbeli viszonyokkal merő ellentétben áll. A mikor az osztrák kormány minálunk a dohánygyedáruságot meghonosította, akkor az idő nem volt oly drága jószág, mint ma. Egyszóval, nem fizetődhetik már ma ki az, hogy valaki két krajczárért burnótot eladjon, a mikor annak kiszolgáltatása néhány percnyi időt vesz igénybe. Ettől eltekintve, a vevőknek azon resze, amely burnótot vásárol, rendszerint olyan nagy igényeket támaszt, hogy a legritkább esetben fog olyan burnótot vásárolni, mely már néhány nap óta nyitva fekszik és ennélfogva kiszáradt. Mi módon járjon tehát az elárusító el, ha egyrészből egy cikket tul akar adni, másrészből azonban oly árut akar adni, melyet senki sem akar. Viszont igaz, hogy a mai időben nem kell arra tekintettel lenni, hogy az a burnótozó, aki két krajczárért akar vásárolni, ezt

meg is tehesse. Nagyon szépen lehet a vásároló közönséget arra szorítani, hogy 5, illetőleg 10 krajczárért egy kis csomagot vegyen, a mint az a határon meg is történik. Ilyen eljárás mellett a burnótozó nem fog panaszt emelhetni, hogy száraz burnótot kap, sem pedig, hogy a mérlegnél megrövidítik. Sőt az árucikk-ekbe vetett bizalma is nőni fog, ha zártcsomagban kapja meg cikkét, a melyből senki nem vehetett ki semmit, a mint azt a parfümmal is tapasztalhattuk.

Három évvel ezelőtt már érintettük ezt a témát és az időben jeleztek is, hogy a csomagolás kis csomagokban fog megtörténni. Azóta is ez irányban semmi sem történt. A burnótot még mindig mérik, a minek következménye az, hogy úgy a burnótozók, mint az elárúsítók száma tetemesen gyarult, mivel az a manipuláció mindkét felre csak bosszusságot és kellemetlenséget hozhatott. Igaz ugyan, hogy tudtunkkal a burnót előállítására nagy időt vesz igénybe, de a csomagolás véleményünk szerint nagyon rövid idő alatt mehet végbe és ha a kicsomókba való elhelyezés valóban tervbe van véve, úgy az egész reform nagyon gyorsan törtenhetik meg anélkül, hogy évek hosszú sorának kel- lene elmulnia.

A mi a csomagolás módját általában illeti, úgy csak a következő minőségek jöhetnek tekintetbe: Burnót, (fin. szemű) Rappé és Albániai, mivel a többiek a kicsinyben való eladásra egyáltalán alkalmatlanok és amugy is nagy 250 grammos csomagokban jutnak a vevők kezeihez. Épp úgy áll a dolog a Façon d'Espagnenál is, a mely szintén 125 grmos pléhdobozokban adatik el. De ennek daczára még ezen fajoknak a kis adagokban való eladása is előnyös volna. Nem lehet tagadni, hogy a burnót-fogyasztás úgy Ausztriában, mint Magyarországon tetemesen csökkent. E jelenséget joggal vezetik vissza a civilizáció terjedésére. De véleményünk szerint az érintett hiányok is nem kis mértékben járulnak hozzá a burnót-fogyasztás csökkenéséhez. És ismételjük, hogy nyílt kérdés marad, hogy a burnót előállítására elárúsítása a dohánygyed-áruság érdekében fekszik-e vagy sem, egy kérdés a melyre az a felelet, hogy valamennyi dohánycikk, eltekintve attól, hogy hasznot hoz-e vagy sem, egyenlő elbánásban kell hogy részesedjen. Ha ezt elfogadjuk, akkor számolnunk kell a korral és a viszonyokkal és egy szokást fel kell adnunk, mely önmagát már rég túlélt. El a mérlegekkel és a súlyokkal a dohányterményeknél, nekik már csak ott a helyük, a hol a dohányt magát előállítják a — gyárakban.

Vegyések.

Rossz értesülés. A budapesti kistőzsdések a minap küldöttésként jelentek meg Gassner pénzügyigazgató s kir. tanácsosnál, arra kérve őt, hogy a pénzügyigazgatóság változtassa meg az új szabályzat azon paragrafusát, amely azt tartalmazza, hogy az elárúsítóknak megtil- latik az, hogy november 1-től fogva norin- bergi árucikkeket, vagy irókészleteket tartsanak raktáron, kivéve az esetet, ha 1% helyett 2% bérletdíj fizetésére kötelezték magukat. Tájékoztá- sra megjegyezzük, hogy e szakasz nem új és hogy a bérletdíj kiszabása ezentel is olyan ma- rad, mint a milyen volt. Ettől eltekintve, azonban azon kistőzsdések, a kik mellékezikkel eladására is iparigazolvánnyal bírnak, tehát **más cikkek eladásával is iparszerűleg foglalkoznak**, 2%-al eljutnak. Ebből az következik, hogy egy iv irópapír, egy szivartárcza vagy egy pipaszár el- adása nem tekintetik még norinbergi árucikk-ek eladásának. Részünkről már hónapokkal ezelőtt ilyen értelemben magyaráztuk magunkat és az illető rendeletet és az illető tőzsdések megkímélheték volna magukat a fúradtságtól, ha autentikus tudósításunk értelmében a dolgoknak rendes folyását bevárták volna, annál is inkább, mivel ily kérelmek gyakran félreértésekhez adhatnak alkalmat.

Az osztrák pénzügyminiszter Budapesten. Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszter Jarkasch- Koeh Adolf báró és Kniazolucki lovag tanácsosa- sai kíséretében Orsovától jövet bécsi útját meg- szakította, hogy Lukács pénzügyminiszterrel tárgyaljon. Mint hírlík a fogyasztási adók személy- részletkérdései tárgyai ennek a megbeszélésnek.

A vásárcsarnok. A központi vásárcsarnok- ot a Dunával föld alatti út által kötik össze. Az alapozásnál azonban laza talajra akadtak, minek következtében a költségek 11.000 frrtal szaporodni fognak. A pénzügyi bizottság ez összegre ma a fedezelet megszavazta ugyan, de a bizottság több tagja kikelt az ellen, hogy a vásárcsarnokokra egyre újabb költségek meg- szavazását kívánják. A bizottság elrendelte, hogy a csarnokok építési és berendezési költségeiről szóló kimutatást terjesszék elő, s miután a föld- alatti utnál a költségemelkedést az okozza, hogy próbafúrásokat előzetesen nem tettek, e mulasztás miatt a vizsgálat elrendelését javasolja. A központi vásárcsarnok teteje a nyáron részben leégett. A pénzügyi és gazdasági bizottságban a polgármestert meginterpellálták, hogy a tűzhől a fővárosnak nem származott-e kára, vagyis a vásárcsarnok biztosítva volt-e. E kérdésre Márkus alpolgármester ma válaszolt. Kijelentette, hogy a kártalanítási eljárás folyamatban van. Az objektum egy részét maguk a vállalkozók biztosították, más részét a főváros. Miután a munkákat akkor, mikor a tűz volt, még nem vették át, a vállal- kozók kötelesek a leégett részt teljesen helyre- állítani; a biztosított összeget pedig ezért a részért ők veszik föl, míg a másik részért a főváros. Veszteség tehát a fővárost érni nem fogja. A bizottság a választ tudomásul vette.

A finánczok ellen. Palágyi aradmegyei köz- ségben két pénzügyőr — titkos feljelentés alap- ján — csempészett dohány után kutatott Her- dutz Szilárd községi bíró pajtájában. A bíró — mint a Pesti napló írja — föllármázta a falu népét s mintegy ötven föllízelt ember vasvil- lával és furkósbottal rontott a finánczokra, akik a futásban kerestek menekülést s a közeli erdő- ben elrejtőztek. Reisz Károly szemlést másfél napig éltlen-szomjan bolyongott a levelét hullató sötét erdőben, míg társa, akiben több volt a mersz, néhány órai bujkálás után kerülő uton a község házába osont, magára zárta a jegyzői iroda attáját s telefonon értesítette a történetek- ről a nagyhalmági csendőrséget. A csendőrség

csakhamar meg is jelent a helyszínén s helyre- állította a rendet s azután jelentést tett az eset- ről a nagyhalmági járásbírósnak. Schill szol- gabíró a vizsgálóbíróval együtt megtartotta a vizsgálatot s minthogy valamennyi tanu tehe- lően vallott a bíró ellen, a szolgabíró Herdutz Szilárdot azonnal felfüggesztette állásától.

Közgazdasági és statisztikai évkönyvet ad ki az országos statisztikai hivatal az 1894/95. évről. A munka, melyre most előfizetést hirdet- nek, gazdag tartalommal, mint kétfős évfolyam fog megjelenni s magában fogja foglalni a leg- utóbbi évek népességei és közgazdasági álla- potainak teljes képét. Kimérítő tájékoztást nyújt egy a hazai, mint a külföldi mezőgazdasági, bányászati, ipari, kereskedelmi, közlekedési, hitel- ügyi s állampénzügyi viszonyok felől. A nagy terjedelmű, 32 ivre terjedő csinos kiállítású kötet előfizetési ára vászonkötésben 4 ftt. A munka ez év október hónapjában fog megjelenni s az előfizetési pénzek az „Athénaeum” részvény- társaság kiadványhivatalához (Ferencziek-tere 3. sz.) küldendők be.

A pesti polgári kereskedelmi társulat választmánya e hónap 26-án tartotta rendes ülését. Előterjesztették a budapesti kereskedelmi és iparkamara átiratát, a melylyel tudatja, hogy a kereskedelmi miniszter a kamara fölterjesztése következtében intézkedett, hogy uti podgyász- küldeményeket a vasut városi menetjegyjárdájá- ban is főlvegyenek; ezenkívül a Budapest nyu- gati és keleti pályaudvarokon a menetjegyek kiszolgáltatása és a podgyászok föllvétele ne csak a vonatok indulása előtt, hanem reggel 6 órától este 9 óráig állandóan eszközöltessek. Az erre vonatkozólag kifejlődött vita folyamán fölhozták, hogy ez a mindenesetre öröndetes intézkedés csak úgy volna teljesen kielégítő, ha a menet- jegyjárda a földalatti podgyászt biztosan ki is szállítaná a megfelelő vonathoz, a mi iránt ez idő szerint nem kezdekedik. Ezzel szemben Klein választmányi tag megjegyzi, hogy a menetjegy- iroda gondoskodik arról, hogy a podgyász a meg- jelölt állomásra legközelebb induló vonattal továbbíttassék, a mi egyfelől az utazó közönség igényeit kielégítheti s másfelől elejét veszi annak, hogy az egész nap folyamán földalatti podgyász a pályaudvarokon összetorlódván, a régi zava- rok és viszásságok megújulnak. Ezután a választ- mány a budapesti kereskedő ifjak társulata esti szaktanfolyamának segítségére az 1896/97. évre 300 frrtal szavazott meg s az iskolaügyi bizott- ságban Édeskuty Lajos elhalálozásával meg- üresedett helyre Szimon Istvánt választotta meg.

Az osztrák magyar államasuttársaság magyar uradalmainak államosítása. Temesvárról táviratozza tudósítónk: Darányi Ignác föld- művelésügyi miniszter s Graenzenstein Béla pénzügyminiszteri államtitkár ma Taussing lovaggal, az osztrák-magyar államvasuttársaság elnökével és Willigens igazgatóval Resiczára érkeztek. Ezt az utazást az osztrák-magyar államvasuttársaság délvideki uradalmainak és bányaműveinek küszöb- bön álló államosításával hozzák összefüggésbe.

Tömeges felrándulások a kiállításra. Az ország különböző vidékeiről, ismét több helyről jelentették be a kiállítás igazgatójának tömeges felrándulásokat. Így holnap érkezik Kolozs megye három járásából: a bánfihunyadiból, nádasnémeti- ből és örmenyesiből 372 nemzetiségű földmives, októbr. 5—6-án pedig Sopronmegyéből dr. Bán alispán vezetése alatt 1000 főből álló csoport. Eleinte csak 500 főnyire tervezték ezt a csoportot, de a jelentkezéshez oly nagy számban ér- keztek az alispáni hivatalhoz, hogy meg kellett kétszerezni a felrándulók számát, noha még így is többen maradtak, a kik szándékoztak jönni, de ezáltal nem jöhettek. Igen tekintélyes csoport jelentette be érkezését október 13—14-ére ismét a horvátországi Belovármegyéből, honnan

már eddig is ritka szép számban voltak a kiállítás megtekintői. Az új csapatban, melyet a megye főispánja vezet, részt vesz 300 földműves, 300 iparos és 50 tanító. Okt. 17—18-án érkezik Reiszig Ede főispán vezetése mellett Vas megye második monstre-kiállítás csoportja, mely hasonlóan az elsőhöz, ismét 1150 főből áll.

Keresd — a dohányt! Szabolcs megye egy városából írják ezt a mulatságos históriát: Izsák terménykereskedőnek egy nagy rakás kukoricája volt a magtárban, amelyet fel kellett volna forgatni, hogy meg ne dohosodjék. De a világról sem lehetett napszámokat kapni ennek a munkának elvégzésére, mert éppen dandárja volt a munkának. Izsák bácsi hát búnak érezte a fejét, hogy kukoricája most elfog romolni. Egyszerre odavetődik hozzá egy utazó úgynök, akinek elpanaszolta nagy baját. Az úgynök azonnal ajánkozott, hogy néhány forintért ő úgy fölforgatja a kukoricáját, hogy jobban se kell. Izsák kapva-kapott a dolgon és örömmel megígérte a kívánt jutalmat. Az úgynök néhány perc múlva beállt a fináncz lakanyába és nagy komoly arccal bevádolja Izsákot, hogy a magtárban a kukorica alatt igen sok szüzdohányt rejtett el. Nosza egyből se kellett a finánczoknak. A jó fogás reményében azonnal fölfegyverkeznek, sietve rohognak az Izsák lakására és követelik, hogy szép szerével adja ki a dohányt. Izsák hűledeve szabadkozik, hogy ő nem is dohányos ember, nem is volt soha. Semmi sem használt, oda kellett adnia a magtár kulcsát. A finánczok most lapátokat fogtak és elkezdték ám a kukoricát forgatni, úgy, hogy egy szem sem maradt a helyén. Kissé megnyult ugyan az orruk, amikor verejtékben uszva, halálra fáradva, konstatálták, hogy ott dohánynak még híre sincs. Mit volt mit tenniök, — bocsánatot kértek az ártatlanul gyanúsított gazdától és távoztak. Keresték azután a feljelentőt, de annak híre se volt, — eltűnt a busás jutalommal, amit Izsák gazdától kapott.

Életjáradékbank tervezete. Az ország déli vidékén egy életrevaló eszme megtestesítésén fáradoznak igazi emberbarátok. Szövetkezeti alapon olyan bankot akarnak létesíteni, a mely a beiratkozott tagnak bizonyos számú évek után tisztességes életjáradékot, elhalálása esetén pedig hozzátartozóinak a befizetett tőkét annak kamataival együtt biztosítja. A gyakorlati életből, illetőleg az „újpesti szociális járadékbank társulat” tapasztalatából vett adatok alapján kiszámították, hogy naponkénti egy krajczárnyi befizetéssel 45 év múlva 250 forint, 50 év múlva 405 forint, 55 év múlva 654 forint és 60 év múlva 1056 forint évi járadékot élvezhet a befizető; elhalálkozás vagy a fizetés megszüntetése esetén pedig ő maga vagy hozzátartozói, ugyanazon évek múlva 2755, 4460, 7207, 11.600 forintokat kap ki a banktól egyszer s mindenkorra. Két vagy több krajczárnyi befizetés természetesen az itt felsorolt számok két vagy többszörösét teszik ki. Az eszme meglepően szép s alkalmas volna az elagottak sorának kérdését egyszer s mindenkorra megoldani, sőt a nyugdíj-ügyet is egységesíteni és fényesen rendezni. A kérdés csak az, hogy a számítást az összes eshetőségek figyelembevételével tették-e meg s lehet-e garanciákat teremteni a keresztülvitelre. Ilyeténképpen azután csakugyan nem volna többé mások kegyelmére szoruló koldus az országban.

Ezredéves kiállítás és a biztosító intézetek. Legutóbbi napokban felmerült azon eszme, hogy a kiállítás eszmeinek a villamos világítás mellett este 9—10 óráig legyenek nyitva. A mint értesülünk ezen tervezet keresztülvitelére nem teljesíthető, mert a csarnokok esti világítása a létező biztosítási kockázatot nagyon fokozza, ebből kifolyólag a kockázatot viselésében résztvevő

intézetek nem engedték meg, egy legutóbbi határozatuk értelmében, a pavilonoknak 7 óráig való világítását. Csak helyeseljük ezen eljárást, mert egy saját zsebére dolgozó hasznosuló jegyből társaság kedvéért, nem lehet millióra menő káresetnek kitenni a biztosító társaságokat.

A »Könyves Kálmán« magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság mérlege 1896. június hó 30-án. Vagyon: készpénzkészlet 3625, felszerelések 6500, adósok mint vevők 270,076, különféle adósok 2419, átmeneti tételek 8423, lettár, mint árucikkék 125,545 forint, összeg 416,590 ftl. Teher: részvénytőke 2000 darab részvény a 100 ftl 200,000, tartalékalap 55,723, külön tartalékalap 8000, ftl elfogadványok 81,684, különféle hitelezők 1289, nyitott számlái tartozások 43,388, fel nem vett osztalékok 136, egyenleg mint nyereség 26,369 ftl, összeg 416,590 ftl.

A kereskedelmi miniszternek nagy tervei vannak a jövőre a nagyipar segélyezésére az 1897. évi költségvetésében 120,000 ftl van felvéve, melyből 110,000 ftl-t egyes nagyipari vállalatoknak kilátásba helyezett kölcsön és segélyösszegek kiutalványozására fog fordítani. Két pamutfonó és szövő, egy szőnyegszövő, egy vászonfelhárító és egy varrógépgyár kapnak az összegből támogatást. Az összeg többi részéből hazai munkások kiképzése céljából mérsékelt összeggel fognak támogatni új iparágakat meghonosító vállalatok, melyek a törvényes állami kedvezmények, szállítások és tarifa-kedvezmények mellett az új belöldi munkástörzs képzésével járó kockázatot nem is csökkentésére esetleg igényt tarthatnak. A nagyipari vállalatokkal szemben a közvetlen anyagi támogatás ezen nemét tekintve a miniszter a legegyszerűsebbnek.

Telefon Budapest és Berlin közt. A kereskedelemügyi miniszter a jövő évben egy millió forintot szándékozik a posta és táviró berendezések tőkélyesbítésére és szaporítására fordítani, mely összeg a posta forgalmi alapjából vétetik. Az egy millió forintból 130,000 ftl a Budapest és Berlin közt létesítendő telefonösszeköttetés céljára lesz felhasználva.

A pénzügy. Habár a bécsi pénzpiaczon elsőrendű váltók 4% ellenében még elhelyezhetők, a pénzügy az ultimo közeledtével mindinkább érezhetővé válik s a bankkamatláb felemelése alig szenved sokáig halasztást. Itt Budapesten bizonyos titkolódzással fedeztetik a helyzetet; nem szeretnék, ha a kiállítás berekesztése előtt a homokra épített vállalatok bukása bekövetkezne, a mi a kiállítás után okvetlenül be fog következni. Ez okból bocsátott a pénzügyminiszter is jelentékeny összeget a bankok rendelkezésére s ez okból igyekeznek a bankok a jobb czégek hiteligenyit telhetőleg kielégíteni. Egy hó múlva azonban bezárul a kiállítás s vele együtt bezárulnak sok sok cég és vállalkozó előtt a hitelintézetek is és bekövetkeznek az örömmel után a gyásznapjai azokra, a kik a millenniumot meggazdagodási alkalomnak vélték.

A Harmonia zenemű-kiadó részvénytársaság mérlege 1896. szept. 1-én. Vagyon: pénztár 1236, hangszerek 27,080, zeneművek 11,888, adósok 9341, berendezés 1496, különfélék 40, átmeneti tételek 7954, 1895—1896. évi veszteség 5270 ftl. Teher: részvénytőke 33,000, tartalékok 10,300, fel nem vett osztalék 1577, hitelezők 12,445, átmeneti tételek 6984 forint. Összeg 64,307 ftl.

Új pénzintézet a vidéken. »Nagykanizsai gazdasági takarékpénztár részvénytársaság« czéggel, mint velünk közlik, új pénzintézetet alakítanak Nagy-Kanizsán. A részvénytársaság alapítóje 500,000 ftl-ra tervezve (2500 darab 200 ftlos részvény). A tervezet élén a vármegye három előkelő, tekintélyes polgára: Hertelendi Béla, Koller István és Vécsey László áll.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor.

Déli vasut.

5900/A. sz.

Menetármérséklések a déli vasuton az ezredéves országos kiállítás alkalmából.

Az ezredéves országos kiállítás tartama alatt a magyar korona területén fekvő összes déli vasuti állomásokról, nemkülönbön a bars-pakráci vasut állomásairól, valamint Ala, Bozen, Cilli, Cormons, Gráz d. v., Innsbruck, Franz-Isfeste, Klagenfurt, Kufstein, Laibach, d. Lcoben, Marburg, Trient, Trieszt d. v., Villach d. v., Bécs d. v., és Bécsújhely déli vasuti osztrák állomásokról Budapest d. v.-ra és vissza szóló, a közönséges menetjegyekkel szemben 50%-kal mérsékelt menetteri jegyek adtak ki.

A magyar korona területén fekvő déli vasuti állomásokról valamint a bars-pakráci vasut állomásairól Budapest d. v.-ra és vissza szóló ily mérsékelt menetteri jegyek, ellátási jegyek kapásán a „Millenium” utazási és ellátási vállalatnál is kaphatók.

Ezen a magyar korona területén fekvő déli vasuti állomásokról, valamint a bars-pakráci vasut állomásairól Budapestre és vissza 55%-kal mérsékelt menetteri jegyek engedélyezettek legalább 30 személyből álló csoportban utazó tanulók s az azokat kísérő tanítók, továbbá az ugyanilyen csoportokban utazó mezei és egyéb munkások részére, mely jegyek a kiállítás igazgatóság által állíttatnak ki.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomtat nem díjazta/ik.)

Magy. királyi államvasutak igazgatósága.

111097. C—II. sz.

Hirdetmény.

Díjszabás I. rész az egyrészt Románia, másrészt Ausztria-Magyarország és Németország közötti áruforgalom részére.

(Mindennemű törvényeknek kizárása a közvetlen forgalomból.)

F. évi október 1-jétől való érvénnyel mindennemű töltények a Romániával való forgalomban a közvetlen szállítástól kizártnak.

Ennekfolytán az I. rész B. szakaszának 11. oldalán a II. fejezet (robbanó tárgyak) b. pontjának az I. pótlék által módosított szövege következő új szöveggel pótlottatik:

b.) Ezen díjszámítás mindazon tárgyra érvényes, melyek a díjszabási I. rész A szakasza 1. mellékletének XXXVI. pontjában 2.) 3.) 4.) (az itt felemlített sajtolt lógyapottból készült töltények kivételével) és 5) alatt névszerint felsorolva.

Az említett 1. melléklet I, II, XII, XIV, XXXVI 1) alatt XXVII, XXXIX, XLIII és XLIV pontjában felsorolt tárgyak valamint a XXXVI pontban 4) alatt felemlített sajtolt lógyapottból készült töltények az osztrák-magyar-román határon való átrovatolásra utalva.

Budapest, 1896. szeptember 14.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyzersmind a többi részes vasuti igazgatóságok nevében is.

(Utánnomtatás nem díjaztatik.)

Le Griffon

legjobb és legkedveltebb

valódi francia szivarkapapir és szivarkahüvelyek

Le Griffon „Patent“

kedvelt és praktikus szivarkapapir.

Nagybani eladás az ország összes
norinbergi és papir-nagykereskedé-
sekben.

GYÁRI FÖRAKTÁR:

G O L D Z I E H E R G É Z A

BUDAPEST,

V. kerület, Arany János-utca 20. szám.